

(І. Малашевська), питання художнього розвитку дітей дошкільного віку засобами хореографії (А. Шевчук), а також такі, як музично-педагогічна підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів у педагогічних університетах (Т. Танько, Р. Савченко),

Підсумовуючи сказане, підкреслимо, що досягнення українських вчених у галузі мистецької освіти характеризується не тільки поєднанням кращих світових традицій, а й розробкою нових ідей, концепцій, теорій. Наукову значущість здобутків української педагогіки мистецтва зумовлює, по-перше, широкий діапазон проблем, що їх розглядають вітчизняні вчені; по-друге, вирішення цих проблем на узагальнюючому, методологічному рівні. Дослідження українських вчених в галузі педагогіки мистецтва уможливають погляд у майбутнє, окреслення перспектив розвитку мистецької освіти як пріоритетної складової національної освіти

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В КОНТЕКСТІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Коробецька С. Ю.,

кандидат мистецтвознавства, професор,

завідувачка кафедри теорії та історії музики

факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського

НПУ імені М. П. Драгоманова.

Поняття «інтеграція» має цілу низку трактувань; для нас важливим є розуміння інтеграції «як процесу об'єднання елементів, в якому «кількість зв'язків» переходить у нову якість, з'являється щось нове, чого раніше не було в науці» [3, с. 268].

Міждисциплінарна інтеграція в мистецькій освіті насправді є системою різновекторних зв'язків і виходить за межі власне змісту навчальних дисциплін та спеціалізацій кафедр факультетів мистецтв. Вона розгалужується

через комунікативні зв'язки з широким колом музикантів різних за фахом, виконавських колективів, представників мистецьких закладів тощо, сягаючи культурологічного рівня. Спілкування з митцями, знайомство і вивчення їхніх творчих та науково-методичних здобутків, живе звучання музики є вкрай необхідним студентам і викладачам творчих навчальних закладів.

У цьому процесі помітною стає роль кафедри теорії та історії музики і важливість вивчення музично-теоретичних дисциплін з їхньою світоглядною та художньо-стильовою спрямованістю. На часі постає потреба в перегляді змісту викладання музично-історичних дисциплін та переорієнтація сприйняття студентами музичного мистецтва в нових політичних і воєнних реаліях.

Одним із попередніх етапів науково-методичної роботи кафедри теорії та історії музики було впровадження міждисциплінарних зв'язків музично-теоретичних дисциплін з деякими дисциплінами інших кафедр факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського. При цьому залучався репертуар студентів, який вони вивчали на різних дисциплінах, до занять із сольфеджіо, гармонії, історії музики, аналізу музичних творів, аранжування тощо.

Останнім часом коло інтегративних явищ суттєво розширилось, набувши нової науково-практичної спрямованості. Під час створення колективних навчально-методичних посібників на музичному матеріалі творів видатних сучасних українських композиторів (А. Авдієвського [1], М. Шука [2], В. Степурка [4]) та оперних арій у виконанні Сергія Магери вдалося встановити комунікативні зв'язки та залучити до співпраці талановитих виконавців творів українських композиторів, керівників творчих колективів, викладачів інших навчальних закладів не лише з України, а й з-за її меж, які згодом стали співавторами цих проектів.

Так, у процесі підготовки посібника, присвяченого творчості В. Степурка, відбувалися цікаві бесіди з музикантами – виконавцями творів українських авторів, зокрема, знайомство з Алою Шейко та її колективом – хором хлопчиків та юнаків сектору практики НМАУ імені П.І. Чайковського,

записи якого містяться у посібнику. Під час роботи над розділом про камерно-інструментальні твори В. Степурка відбулось знайомство і спілкування з видатним українським скрипалем і педагогом Вадимом Борисовим, який теж став співавтором цього посібника.

Запровадження інтерактивних посилань на відео з виконанням пропонувані творів дозволяє одразу почути музику, що аналізується.

Презентація нот хорових творів В. Степурка, створення інтерактивних посилань на відео з їх виконанням дозволяє студентам одночасно бачити нотний текст, чути музику, мати музикознавчу інформацію про створення цієї музики через спілкування з композитором і сприймати виконавську інтерпретацію творів, ознайомившись з методичними рекомендаціями до кожного з них. Усе це створює цілісну картину для сприйняття і поглибленого вивчення творів вітчизняної музики.

Отже, студенти мають змогу різнобічно і комплексно вивчати музичні твори: від ознайомлення з нотним текстом, прослуховуванням творів до методичних рекомендацій щодо виконавської інтерпретації цієї музики. Необхідним змістовним компонентом у науково-методичних роботах повинен стати історико-музикознавчий аспект, який створює ґрунт для більш глибокого та цілісного розуміння творів, що містяться у посібнику.

Живе спілкування з композиторами або спогади про них його рідних, колег, музикантів-виконавців також дає можливість познайомитись із творчим процесом композиторів, зазирнути до їхньої творчої лабораторії. Наприклад, вивчаючи хорові аранжування В. Степурка, довелося поспілкуватися з композитором, познайомитися з першоджерелами його композицій, а саме, кантами XVII століття Д. Туптала. Таким чином, можна прослідкувати творчий процес створення обробок композитора у порівнянні з музичним першоджерелом, проаналізувати засоби аранжування тощо. Ну і, власне, подумати також над тим, як можна використовувати ці твори в навчальному процесі на заняттях з сольфеджіо, аранжування, гармонії, хорового співу та диригування.

Уявляється доцільним саме в такому, розширеному аспекті, корисно продовжувати науково-методичну роботу й надалі, не обмежуючись лише теоретико-методичною частиною.

Тож, співпраця з музикантами не лише всередині університету, а й залучення виконавців та творчих колективів з інших навчальних закладів та мистецьких установ і не лише України, а й інших країн – все це збагачує знання різних методик виконання творів, розширює світоглядну, комунікативну сферу діяльності як викладачів, так і студентів.

Пріоритетним напрямом стає створення цифрових презентацій нот творів українських композиторів різних часів з метою поширення української музичної культури по всьому світу.

Розширення спектру інтегративних зв'язків є актуальним і в руслі нового напрямку розвитку Національного університету імені М.П. Драгоманова, перетворення його на науково-дослідницький університет. Науково-методичні проекти дослідження вітчизняної музичної культури можуть скласти майбутні перспективні розвідки в цьому плані.

Література:

1. Мистецько-освітні обрії творчості Анатолія Авдієвського: навчально-методичний посібник. Нотна хрестоматія. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – 185 с.

2. Михайл Шух: Митець і час: колективна монографія / За загальною редакцією С. Ю. Коробецької. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. – 240 с.

3. Удич О. А. Елементи інтеграції мистецтва та лінгводидактики в роботі фольклорного ансамблю // Вісник ЖДУ ім. І. Франка. – 2005. – № 24. – С. 265 – 269.

4. Хоровий та інструментальний репертуар у мистецькій освіті (інтегральний підхід): Навчально-методичний посібник. / За загальною редакцією С. Коробецької та В. Федоришина. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021.- 109 с.